

De kloof

Uitgeverij Eenvoudig Communiceren / Lezen voor Iedereen

www.eenvoudigcommuniceren.nl

www.lezenvooriedereen.be

De kloof is het eerste deel in de spannende, twintigdelige reeks *BoekenBoeien*. In deze serie zijn woorden verwerkt uit de *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo*. Leerlingen maken zo spelenderwijs kennis met woorden die van groot belang zijn bij de schoolvakken biologie, economie, wiskunde, natuurkunde en mens & maatschappij. De reeks *BoekenBoeien* bevat alle 1600 woorden uit de *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo*, gemiddeld 80 woorden per deel. **In *De kloof* staan woorden uit de categorie biologie en de categorie algemeen.**

De *Basislijst Schooltaalwoorden vmbo* is samengesteld door het Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam (ITTA), onderdeel van de Universiteit van Amsterdam, in opdracht van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam. Meer informatie: www.itta.uva.nl.

De serie *BoekenBoeien* is breed inzetbaar, en leent zich uitstekend voor zowel individueel als klassikaal en/of schoolbreed lezen. Drie keer per week twintig minuten lezen is voor leerlingen al voldoende om vooruitgang te boeken in leesvaardigheid en tekstbegrip.

www.boekenboeien.nl | www.boekenboeien.be

Naar een idee van Marian Hoefnagel en Helene Bakker

Tekst: Marian Hoefnagel

Vormgeving: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren

|© Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam.

Eerste druk: 2011

Tweede druk: 2013

Derde druk: 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 121 4

De kloof

Marian Hoefnagel

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

De kloof heeft overeenkomsten met *Het verhaal van Oosterhuis* van de schrijver Belcampo. Deze novelle verscheen in de bundel *Nieuwe verhalen van Belcampo* in 1946.

Voorwoord

Welkom bij *BoekenBoeien*: twintig spannende boeken die lekker makkelijk lezen. *BoekenBoeien* is geen gewone boekenreeks, er is iets bijzonders mee aan de hand. In elk verhaal staan namelijk ongeveer 80 woorden uit de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo*.

In de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo* staan woorden die je nodig hebt om de lessen op school goed te snappen. En voor later zijn ze natuurlijk ook handig.

De schooltaalwoorden in dit boek staan *schuingedrukt*. Sommige woorden ken je misschien al. Of je begrijpt de betekenis zodra je de rest van de zin leest. Zitten er woorden tussen die je nog niet kent? Zoek dan de betekenis op in de woordenlijst. Die vind je op bladzijde 70.

In totaal bestaat de *Basislijst Schooltaalwoorden umbo* uit 1600 woorden. Ze zijn ingedeeld in zes categorieën: algemeen, wiskunde, biologie, natuurkunde, economie en mens & maatschappij. In *De kloof* staan woorden uit de categorie biologie en de categorie algemeen.

Wist je dat lezen makkelijker wordt als je het vaak doet? Met drie keer twintig minuten per week merk je al een groot verschil. En *BoekenBoeien* bestaat uit maar liefst twintig verhalen. Dus mogelijkheden genoeg om te oefenen.

1

Ik werd wakker en kon me niet bewegen.
Ieder *lichaamsdeel* deed pijn, van mijn hoofd tot mijn voeten.

Ik probeerde mijn *ledematen* voorzichtig te bewegen: eerst mijn linkerbeen, toen mijn rechterbeen.

En daarna mijn armen. Maar het lukte niet; alle *kracht* was uit mijn lijf verdwenen.

Wat was er gebeurd?

Ik kon het me niet herinneren.

Ik dacht diep na; zo diep dat ook mijn *hersenen* pijn deden.

Maar geen enkele herinnering kwam boven.

Mijn *geheugen* liet me compleet in de steek.

Ik hoorde iemand zachtjes zingen, een vrouw of een meisje.

Oké, mijn oren werkten dus nog wel.

Ik kende het lied niet, maar het klonk vriendelijk.

Ik *spande* me *in* om de gezongen woorden te verstaan.

Maar het was een taal die ik niet kende.

Waar was ik?

Langzaam deed ik mijn ogen open.

Tenminste, ik probéérde mijn ogen open te doen.

Het was een enorme krachtsinspanning en even was ik bang.

Misschien was ik ook wel blind geworden.
Misschien had ik een ernstig ongeluk gehad en was ik nu een soort plant.
Een *wezen* dat zich niet kon bewegen en niets kon zien.
Een wezen dat alleen kon horen.
Ik haalde diep adem om moed te verzamelen.
En toen deed ik mijn ogen open.

Ik keek recht in de ogen van een prachtig meisje.
Het mooiste meisje dat ik ooit in mijn leven had gezien.

2

Het meisje hield op met zingen en lachte naar me.
Ze aaide over mijn *borst* en zei zachtjes een paar woorden.

Mooie woorden waren het, vol zachte klanken.
Portugees misschien.

Ik wilde haar antwoorden, haar vragen of ze misschien Engels sprak of, nog beter, Nederlands.
Maar er kwam geen woord over mijn lippen.
Mijn keel zat dicht en mijn tong was tegen mijn tanden geplakt.

Nu voelde ik pas dat ook mijn hele mond pijn deed, en mijn *gebit*.

Het meisje keek *aandachtig* naar mijn gezicht.
Toen legde ze een vinger op mijn lippen en schudde haar hoofd.

Ik mocht blijkbaar niet praten.

Ze pakte een plastic waterflesje en bracht het naar mijn mond.

Ik kende dat flesje. Het was net zo'n flesje als ik had gekocht, niet lang geleden.

Samen met nog wat *benodigdheden* voor een tocht door de jungle.

Ik wist het nog precies: een voedselpakket en een deken had ik nodig.

Ik was niet alleen, toen ik die spullen had gekocht.

Ook dat wist ik nog.

Maar wie was er bij me en wat deden we?

En nu ik er eens over nadacht: wie *wás* ik eigenlijk?

Het meisje kneep in het flesje en ik voelde het water in mijn mond stromen.
Heerlijk.
Ik realiseerde me dat ik dorst had. Erg veel dorst.
Heel erg veel dorst.
Het meisje bleef in het flesje knijpen en mijn mond *met water vullen*.
Ik slikte en slikte nog eens.
Maar ook het slikken deed pijn en ging niet echt goed.
Ik voelde het *overtollige* water uit mijn mond en langs mijn kin lopen.
Ik schaamde me.
Daar lag ik dan, met het mooiste meisje van de wereld aan mijn bed.
En ik kwijlde, als een baby.

3

Weer werd ik wakker en weer met veel pijn.
Maar de pijn was anders nu.
De pijn kwam niet van binnen, maar van buiten.
Iemand was bezig mijn *gewrichten* te bewegen.
Mijn enkelgewrichten, mijn kniegewrichten.
Ik voelde dat zelfs mijn *heupgewrichten* bewogen werden.
En daarna waren mijn armen en mijn handen aan de beurt.
Alles gebeurde tegelijkertijd links en rechts.
Het deed pijn, maar het voelde ook wel prettig.

Ik deed vol verwachting mijn ogen open.
Ik stelde me voor dat er nu *twéé* prachtige meisjes met me bezig waren.
Eentje links en eentje rechts.
Teleurgesteld stelde ik vast dat er twee oude vrouwen naast mijn bed stonden.
Maar het mooie meisje was er ook.
Ze stond aan het voeteneind van mijn bed en keek gespannen naar me.
'Au?', vroeg ze aan me, en ze trok een pijnlijk gezicht.
Ik knikte.
Het meisje lachte stralend.
Ze vond het blijkbaar bijzonder fijn dat ik zo veel pijn had.

Toen de twee vrouwen klaar waren met de gewrichten, verdwenen ze snel.

Het prachtige meisje *bleef achter* bij mij.
Ik keek om me heen. Tenminste, dat probeerde ik.
Maar ik merkte nu dat mijn hoofd tussen twee
grote stenen was geklemd.
Ik kon mijn nek niet draaien; alleen mijn ogen.
Ik zag stenen muren en een stenen plafond.
Door een opening aan de bovenkant kwam
daglicht.
Waarschijnlijk was ik in een grot.

4

Het meisje knielde naast mijn bed en begon mijn
lichaam in te wrijven met crème of olie.
Het rook sterk naar munt en andere kruiden.
Tevreden bedacht ik dat ik dus ook kon ruiken.
Met mijn zintuigen zat het wel goed.
Ik kon horen, zien, voelen en ruiken.

Tijdens de crème- of olie*behandeling* praatte het
meisje tegen me.
Ze wees naar zichzelf, raakte mij aan en zei dan
iets.
Het duurde even voordat ik begreep wat ze
bedoelde. Maar toen had ik het door.
Ze leerde me de woorden voor de lichaamsdelen,
in haar taal.
Mijn voet (ze wees naar haar voet), jouw voet (ze
raakte de mijne aan).
Mijn arm, jouw arm, mijn mond, jouw mond,
enzovoort.

Het ging behoorlijk ver, die taalles.
Haar buik, mijn buik, haar billen, mijn billen, haar
borsten, mijn borst.
Ik moet zeggen: het motiveerde me wel.
Ik deed vreselijk mijn best om de woorden van haar
taal goed uit te spreken.
En dat viel niet mee.
Mijn tong deed pijn en struikelde over de vreemde
klanken.

Maar het meisje werd nooit ongeduldig.
Ze bleef gewoon de moeilijke klanken herhalen,
totdat ik ze goed uitsprak.
Na een uur kende ik het hele menselijke lichaam in
de taal van het mooie meisje.
Ik kende zelfs de woorden voor *geraamte* en
schedel.

Het meisje tekende met houtskool een *skelet* op de
stenen muur.
Ze wees naar de ruggenwervels en de onderkant
van de schedel.
Ze trok een bezorgd gezicht, terwijl ze een
breekgebaar maakte.
Ik begreep haar.
Ze was bang dat mijn rug gebroken was.
Daarom zat mijn hoofd tussen twee keien geklemd.

Ze kwam weer naast mijn bed zitten.
Met gebaren legde ze uit dat ik stil moest liggen,
dat ik me absoluut niet mocht bewegen.
Veertig dagen en veertig nachten lang.

5

Het klinkt raar, maar ik vroeg me niets meer af.
Wie ik was, of waar ik was, of wat er gebeurd was.
Het kon me gewoon niet schelen.
Ik lag stil op mijn bed in de grot en wachtte.
Tot de veertig dagen en veertig nachten voorbij
waren.

Vreemd genoeg voelde ik me niet ongelukkig.
En ook verveelde ik mij niet.
Het meisje, ze heette Raya, hield me de hele dag
bezig.
's Morgens waste ze me, met een soort platte spons
en kruidenwater.
Voorzichtig bewoog ze het *sponsachtige* washandje
over mijn lijf.
Eerst mijn hoofd en nek. Dan mijn schouders,
borst en armen.
Dan mijn buik, mijn billen en mijn benen.
De eerste keer dat zij mij waste, schaamde ik me
voor mijn erectie.
Want die kwam natuurlijk.
Ik probeerde uit alle macht om het niet te laten
gebeuren.
Beheers je, dacht ik de hele tijd, beheers je.
Maar het ging niet.
Mijn lichaam was veel sterker dan mijn *beheersing*.
Raya schrok niet en werd ook niet kwaad.
Ze knikte tevreden en zei een paar woorden, die
iets als 'dat is goed' moesten betekenen.

Later begreep ik het.

Als ik geen erectie had gekregen, dan zou mijn rug ernstig beschadigd zijn.

Daarna schaamde ik mij niet meer als zij me waste.
Daarna genoot ik ervan.

Na het wassen kwamen de oude vrouwen. Iedere dag.

Zij bewogen niet alleen mijn gewrichten, maar zij *kneedden* ook mijn ledematen en *romp*.

Het was een pijnlijke behandeling, maar het moest.

Raya legde mij uit dat het nodig was voor mijn *bloedsomloop*.

Omdat ik zo lang stil moest liggen, kon er een bloedprop ontstaan.

En die bloedprop kon vast gaan zitten in een *bloedvat*.

Dat heet trombose en trombose kan gevaarlijk zijn.

De twee vrouwen kneedden mijn lijf om trombose te voorkomen.

6

Raya leerde mij elke dag nieuwe woorden uit haar taal.

Het waren woorden die ze aan kon wijzen of uit kon beelden.

Of kon tekenen, op de muur van de grot.

Ik was een goede leerling, dat merkte ik wel.

In een paar weken tijd leerde ik een kleine duizend woorden.

Maar ja, ik had dan ook een geweldige lerares.

Het eten dat ik kreeg was altijd vloeibaar en zat in een plastic fles.

Een soort vruchtensap of yoghurt was het, met iets van *graankorrels* erin.

Het was nooit veel, maar ik had ook nooit honger.

Raya legde uit dat ik deze *voeding* kreeg omdat ik niet naar de wc kon.

‘We hebben ook ander eten hier’, zei ze. ‘Maar dat krijg je pas als je weer kunt lopen.’

Ik begreep dat ik op deze manier moest eten, uit de fles. Maar ik vond het verschrikkelijk.

Ik voelde me een baby.

En ik had een stoere man willen zijn, die indruk zou maken op de mooie Raya.

Iedere dag ging het beter met me, dat wel.

Ik voelde de kracht in mijn *zwakke* lijf terugkeren.

Ik kon mijn armen en benen nu makkelijk bewegen, en dat deed ik ook.